

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων
Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μαδρίτη

**Δελτίο Οικονομικών και Επιχειρηματικών
Εξελίξεων στην Ισπανία**

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Επιμέλεια-σύνταξη:

Παντελής Γκάσιος
Χριστίνα Οικονόμου

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη, <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Οικονομικές Εξελίξεις

Στο 3,5 % ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού τον Σεπτέμβριο στην Ισπανία

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία που δημοσίευσε στις 28/9 το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE), ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή στην Ισπανία διαμορφώθηκε για το μήνα Σεπτέμβριο στο 3,5% σε ετήσια βάση, έναντι 2,6% τον Αύγουστο, 2,3% τον Ιούλιο, 1,9% τον Ιούνιο, 3,2% το Μάιο και 4,1% τον Απρίλιο τ.ε. Η άνοδος του δείκτη πληθωρισμού οφείλεται κυρίως στην αύξηση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος (σε αντίθεση με την πτώση που σημειώθηκε ένα χρόνο νωρίτερα) και σε μικρότερο βαθμό, στην αύξηση της τιμής των καυσίμων.

Εξετάζοντας τη μηνιαία μεταβολή του δείκτη πληθωρισμού, αυτός εμφανίζεται τον Σεπτέμβριο αυξημένος κατά εννέα δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας (0,9%) σε σύγκριση με τον Αύγουστο και αποτελεί την τρίτη συνεχόμενη αύξηση από τον Ιούνιο (1,9%). Προβλέψεις κάνουν λόγο για περαιτέρω αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή μέχρι το τέλος του έτους, εν όψει της κλιμάκωσης του ενεργειακού πληθωρισμού, αναμένοντας τον πληθωρισμό να διαμορφωθεί στο 4,9% τον Δεκέμβριο, με σημαντικές αυξήσεις και τον Οκτώβριο. Επιπροσθέτως, η πτώση μόλις κατά τρία δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας του υποκείμενου πληθωρισμού – ο οποίος δεν περιλαμβάνει τα μη επεξεργασμένα τρόφιμα και τα ενεργειακά προϊόντα - στο

5,8%, δείχνει ότι η τάση επιβράδυνσης της οικονομίας συνεχίζεται.

Το ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Ψηφιακού Μετασχηματισμού τόνισε ότι τα τελευταία στοιχεία για τον πληθωρισμό "αντανακλούν την επίδραση των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος και σε μικρότερο βαθμό, των τιμών των καυσίμων", ενώ υπογράμμισε ότι "η Ισπανία είναι μεταξύ των χωρών με τον χαμηλότερο πληθωρισμό και την υψηλότερη ανάπτυξη στην ευρωζώνη για περισσότερο από ένα χρόνο", επισημαίνοντας παράλληλα ότι τα μέτρα οικονομικής πολιτικής που υιοθέτησε η κυβέρνηση ευνοούν την ανταγωνιστικότητα των ισπανικών επιχειρήσεων, την απόκτηση μεριδίου αγοράς και την βελτίωση της αγοραστικής δύναμης των μισθών.

Ωστόσο σχετική ανησυχία προκαλεί στους εδώ οικονομικούς αναλυτές ότι ο πληθωρισμός εξακολουθεί να απέχει πολύ από τον στόχο του 2% που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, παρουσιάζοντας μια τάση διαδοχικών αυξήσεων, χωρίς παρόλα αυτά να καταγράφεται αντίστοιχη προσαρμογή των μισθών.

Χρηματιστήριο

Ο χρηματιστηριακός δείκτης IBEX35 έκλεισε τον Σεπτέμβριο στις 9.426,80 μονάδες, καταγράφοντας μικρή μηνιαία πτώση της τάξεως του 0,8% έναντι των 9.505,90 μονάδων του τέλους Αυγούστου, πέφτοντας κάτω από το κατώφλι των 9.500 μονάδων. Σε ετήσια βάση, ο δείκτης IBEX35 εμφανίζεται αυξημένος κατά 27,9%, ενώ σε τριμηνιαία βάση καταγράφει πτώση κατά 1,7%.

Προσδοκίες για ιστορικά υψηλό επίπεδο τουριστικών αφίξεων και εσόδων στην Ισπανία το 2023

Με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία (από 1/9) του ισπανικού Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (INE), επιβεβαιώνεται η εδώ και αρκετούς μήνες παρατηρούμενη -με βάση τα στοιχεία εσόδων των ξενοδοχείων, των αεροπορικών εταιρειών και των ταξιδιωτικών γραφείων- τάση πλήρους ανάκαμψης του τουριστικού κλάδου στην Ισπανία. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα εν λόγω στοιχεία, τον Ιούλιο τ.ε. αφίχθηκαν στους κύριους τουριστικούς προορισμούς της Ισπανίας 10,1 εκατ. ταξιδιώτες, αριθμός αυξημένος κατά 1,1 εκατ. έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2022 (+11,4%) και κατά 110 χιλ. έναντι των αφίξεων του Ιουλίου 2019 (+2,6%) και λίγο χαμηλότερα από τους 10,5 εκατ. αφιχθέντες ταξιδιώτες του ίδιου μήνα του 2017, κατά τον οποίο επιτεύχθηκε το ιστορικά μέγιστο επίπεδο αφίξεων.

Κατά το διάστημα μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουλίου 2023, συνολικά 47,62 εκατ. ξένοι τουρίστες αφίχθηκαν στην Ισπανία, μόλις

κατά 369.256 λιγότεροι από το 2019. Ταυτόχρονα, το ισπανικό Υπουργείο Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού αναφέρεται σε μεταστροφή των τάσεων και των χαρακτηριστικών των ξένων τουριστών, κάνοντας λόγο για «στροφή προς τουρισμό υψηλότερης ποιότητας». Όσον αφορά τις δαπάνες των ξένων τουριστών που επισκέφθηκαν την Ισπανία, τον Ιούλιο οι συνολικές εκταμιεύσεις των ξένων επισκεπτών ανήλθαν σε 13,852 δισ. ευρώ, κατά 16% υψηλότερες από τις αντίστοιχες του ίδιου μήνα του 2022 και συγκρίσιμες με εκείνες του Ιουλίου 2019. Το σωρευτικό επίπεδο των δαπανών των ξένων τουριστών κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουλίου πλησίασε τα 60 δισ. ευρώ, αυξημένο κατά 14,6% σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2019 (είχε ανέλθει τότε σε 52,194 δισ.).

Σύμφωνα με κλαδικούς αναλυτές, η σταθερά αυξητική τάση των τουριστικών δαπανών που παρατηρείται από τις αρχές τους τρέχοντος έτους, θα μπορούσε να οδηγήσει φέτος σε επίτευξη ιστορικά υψηλών επιπέδων εσόδων από τους ξένους τουρίστες στην Ισπανία, υπερβαίνοντας στο τέλος της χρονιάς την οροφή των 100 δισ. ευρώ (πάνω από το επίπεδο των 92,278 δισ. ευρώ που είχε επιτευχθεί το 2019).

Επιπλέον, η μέση δαπάνη ανά τουρίστα τον Ιούλιο τ.ε. ανήλθε στα 1.367 ευρώ έναντι 1.209 ευρώ τον Ιούλιο του 2019, ενώ η μέση ημερήσια δαπάνη επίσης αυξήθηκε επίσης από τα 160 ευρώ τον Ιούλιο 2019 στα 185 ευρώ τον Ιούλιο τ.ε. Το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία και η Γαλλία εξακολουθούν να

αποτελούν τις κύριες χώρες προέλευσης για τους ταξιδιώτες που επισκέπτονται την Ισπανία, ενώ παράλληλα αυξάνονται σημαντικά και ταχύτατα οι αφίξεις και από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Ιταλία, το Βέλγιο και η Πορτογαλία, αλλά και από χώρες εκτός Ε.Ε., όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες. Όπως εκτιμούν οι ειδικοί του τουριστικού κλάδου, οι ταξιδιώτες από τις τελευταίες ως άνω αγορές δαπανούν σημαντικά περισσότερα χρήματα από ότι οι Βρετανοί ή οι Γερμανοί. Πιο συγκεκριμένα, οι τουρίστες από τις δύο εν λόγω χώρες δαπανούν κατά μέσο όρο 1.134 και 1.180 ευρώ αντίστοιχα ανά ταξίδι, ενώ από την άλλη πλευρά η μέση δαπάνη των Βέλγων τουριστών ανέρχεται σε 1.232 ευρώ, των Ολλανδών σε 1.239 ευρώ, των Σκανδιναβών στα 1.384 ευρώ και των Αμερικανών στα 1.874 ευρώ.

Σύμφωνα με τον υπηρεσιακό Υπουργό Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού, κ. Γόμεζ, «ο τουρισμός στην Ισπανία βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση, δεδομένου ότι πέρα από τον αριθμό ρεκόρ επισκεπτών που σημειώθηκε τον Ιούλιο σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα, είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι ο τουρισμός στη χώρα είναι ποιοτικότερος και λειτουργεί ως ατμομηχανή για άλλους τομείς της ισπανικής οικονομίας». Ο κ. Γόμεζ τόνισε την ανάπτυξη αγορών χωρών προέλευσης τουριστών υψηλού επιπέδου δαπανών όπως οι ΗΠΑ και η Κίνα, ενώ ανέφερε ότι οι κρατήσεις για τον Σεπτέμβριο δείχνουν πως η ζήτηση για το ισπανικό τουριστικό προϊόν συνεχίζει να αυξάνεται, κυρίως από τους Γάλλους, τους

Βρετανούς και τους Πορτογάλους, ενώ αυξημένες κρατήσεις παρατηρούνται και από Ισπανούς τουρίστες.

Μείωση της απασχόλησης τον Αύγουστο 2023 στην Ισπανία

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσαν τα ισπανικά Υπουργεία Εργασίας και Ένταξης, Κοινωνικής Ασφάλισης και Μετανάστευσης, τον Αύγουστο τ.ε. καταγράφηκε πτώση μεν του ποσοστού απασχόλησης στην Ισπανία κυρίως εξαιτίας της λήξεως της τουριστικής περιόδου και παρά τις εξαιρετικές επιδόσεις της αγοράς εργασίας κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, χωρίς ωστόσο να προκληθεί σημαντική άνοδος του αριθμού των ανέργων. Ειδικότερα η ανεργία αυξήθηκε κατά σχεδόν 25.000 άτομα τον Αύγουστο τ.ε., με τον συνολικό αριθμό ανέργων να ανέρχεται σε 2,703 εκατ. άτομα, που αποτελεί, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας το χαμηλότερο επίπεδο ανέργων από το έτος 2008. Σύμφωνα εξάλλου με τα στοιχεία του Υπουργείου Ένταξης, Κοινωνικής Ασφάλισης και Μετανάστευσης, παρά τη μικρή πτώση της απασχόλησης τον Αύγουστο, ο αριθμός των εγγεγραμμένων στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, που ανήλθε σε 20,706 εκατ. άτομα, αποτελεί τον υψηλότερο στο διάστημα της τελευταίας 15ετίας.

Το ίδιο ανωτέρω Υπουργείο τονίζει ότι η απώλεια θέσεων εργασίας τον Αύγουστο φέτος ήταν "ηπιότερη" από ό,τι τα έτη αμέσως πριν από την πανδημία. Στην πραγματικότητα, κατά την περίοδο 2014-2019,

η μέση αύξηση της ανεργίας ήταν 32.000 άνεργοι για τον μήνα Αύγουστο, ενώ τα έτη αμέσως πριν από την πανδημία (2019 και 2018) η αύξηση ήταν σχεδόν διπλάσια από εκείνη του Αυγούστου 2023.

Οι μεγαλύτερες απώλειες θέσεων εργασίας κατεγράφησαν στην εκπαίδευση, (απώλεια 60.000 θέσεων) με αποτέλεσμα να αναμένονται νέες προσλήψεις για τη σχολική χρονιά 2023-2024. Σημαντικές ήταν επίσης οι απώλειες θέσεων εργασίας στον κατασκευαστικό κλάδο (17.262 θέσεις λιγότερες σε σχέση με τον Ιούλιο) και στον μεταποιητικό κλάδο (απώλεια 15.500 θέσεων). Και στους δύο τομείς εντοπίζεται διαχρονικά η πρακτική της απόλυσης εργαζομένων τον Αύγουστο, προκειμένου ο εκάστοτε εργοδότης να εξοικονομήσει μέρος του επιδόματος αδειάς.

Ο κλάδος των ξενοδοχείων και της εστίασης, απώλεσε μόλις 1.333 θέσεις εργασίας, γεγονός που προμηνύει έναν καλό Σεπτέμβριο για τον κλάδο του τουρισμού. Ωστόσο, οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την αναψυχή και την ψυχαγωγία κατέγραψαν απότομη πτώση της τάξεως του 5%, σημειώνοντας απώλεια σχεδόν 15.000 θέσεων εργασίας. Το Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης, προέβη σε μια θετική εκτίμηση για την ανάκαμψη της απασχόλησης μετά τις επιπτώσεις της κρίσης Covid-19. Έτσι, αναφέρουν ότι η ισπανική οικονομία καταγράφει 1,3 εκατ. περισσότερους εργαζόμενους σε σύγκριση με το διάστημα πριν από την πανδημία (Φεβρουάριος 2020) -

συμπεριλαμβανομένης και της εποχικής εργασίας- εκ των οποίων δύο στους τρεις εργαζομένους αντιστοιχούν στον ιδιωτικό τομέα. Επιπλέον, τονίζουν ότι αυτή η αύξηση των εργαζομένων ήταν ιδιαίτερα αισθητή σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπως η πληροφορική και οι τηλεπικοινωνίες (αύξηση κατά 23,9%), καθώς και στους τομείς επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων (αύξηση κατά 14,4%). Ενδεικτικά αναφέρεται ότι από το τέλος της πανδημίας, ένας στους τέσσερις νέους εργαζόμενους, έχει ενταχθεί σε αυτούς τους τομείς υψηλής παραγωγικότητας.

Επιδείνωση του δείκτη βιομηχανικής δραστηριότητας στην Ισπανία τον Αύγουστο

Σύμφωνα με τον δείκτη υπευθύνων προμηθειών στον ισπανικό κλάδο βιομηχανίας (Purchasing Managers' Index - PMI) που δημοσιεύει σε τακτική, μηνιαία βάση ο παγκόσμιος εμβέλειας Όμιλος S&P Global Market Intelligence (IHS Markit) σε συνεργασία με την Εμπορική Τράπεζα του Αμβούργου (HCOB), το επίπεδο δραστηριότητας του ισπανικού μεταποιητικού τομέα επιδεινώθηκε για πέμπτο συνεχόμενο μήνα τον Αύγουστο τ.ε., υποχωρώντας στο χαμηλότερο επίπεδο του μέχρι στιγμής φέτος, κλάδος ευρίσκεται σε ύφεση, η οποία έχει ξεκινήσει από το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. Η πτώση του δείκτη τον Αύγουστο εκτιμάται πως ήταν αποτέλεσμα κυρίως της συρρίκνωσης του όγκου νέων παραγγελιών, οι οποίες επίσης μειώθηκαν για

πέμπτο συνεχόμενο μήνα -λόγω της ευθραυστότητας της εγχώριας ζήτησης- με τον πλέον έντονο ρυθμό μάλιστα από την εποχή της έναρξης της πανδημίας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που βασίζονται στον δείκτη PMI, η έλλειψη πωλήσεων συνέβαλε στη μείωση των εκκρεμών παραγγελιών, μείωση που επαναλήφθηκε για δέκατο πέμπτο συνεχόμενο μήνα τον Αύγουστο τ.ε., με βραδύτερο ρυθμό ωστόσο από εκείνον που παρατηρήθηκε τον Ιούλιο. Παράλληλα, οι τιμές των εισροών των επιχειρήσεων του μεταποιητικού κλάδου παρουσίασαν πτώση για έκτο συνεχόμενο μήνα. Παρά τη σχετική πτώση της βιομηχανικής δραστηριότητας, το συνολικό επιχειρηματικό κλίμα στην Ισπανία βελτιώθηκε τον Αύγουστο τ.ε. στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων έξι μηνών, κυρίως λόγω των προσδοκιών ότι η ζήτηση πρόκειται να αυξηθεί κατά το προσεχές έτος, ενώ ταυτόχρονα το επίπεδο της απασχόλησης φάνηκε να αυξάνεται ελαφρά, για πρώτη φορά σε διάστημα τριών μηνών, σύμφωνα πάντοτε με τις εκτιμήσεις του δείκτη PMI.

Αποεπένδυση Repsol από πετρελαϊκές δραστηριότητες στον Καναδά

Σύμφωνα με σχετική εταιρική ανακοίνωση, ο ισπανικός πετρελαϊκός / πετροχημικός / ενεργειακός κολοσσός Repsol ήλθε σε συμφωνία προκειμένου να πωλήσει τα περιουσιακά του στοιχεία που σχετίζονται με εγκαταστάσεις και δραστηριότητες εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου στον Καναδά στον Όμιλο Peyto Exploration and

Development Corp. έναντι περίπου 433 εκατ. ευρώ, στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ομίλου Repsol εκχώρησης ορισμένων περιουσιακών στοιχείων ώστε να επικεντρώσει τη δραστηριότητά του σε τομείς που η διοίκηση της Repsol θεωρεί υψηλής προτεραιότητας.

Η εν λόγω συμφωνία περιλαμβάνει όλα τα δικαιώματα εξόρυξης, τις εγκαταστάσεις και τις υποδομές που σχετίζονται με τη δραστηριότητα έρευνας και παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου της Repsol στον Καναδά, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων της περιοχής Greater Edson, που έχουν καθαρή παραγωγή 23 χιλ. βαρέλια ισοδυνάμων πετρελαίου την ημέρα, κυρίως φυσικό αέριο. Η Repsol διατηρεί τις εμπορικές δραστηριότητές της και τις δραστηριότητες logistics στον Καναδά μέσω των εγκαταστάσεων της St. John LNG και του εμπορικού της τμήματος.

Η εξαγορά αναμένεται να «κλείσει» στα μέσα Οκτωβρίου, κατόπιν και της λήψεως των απαραίτητων εγκρίσεων από τις ρυθμιστικές Αρχές. Η канаδική RBC Capital Markets του Ομίλου Royal Bank of Canada ενήργησε ως χρηματοοικονομικός σύμβουλος της Repsol για την ολοκλήρωση της συναλλαγής.

Σύμφωνα με τα εδώ οικονομικά μέσα, ο Όμιλος Repsol συνεχίζει την προσπάθειά του να σμικρύνει και επικεντρώσει το χαρτοφυλάκιό του δραστηριοτήτων έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων, μέσω της εκχώρησης μη στρατηγικών περιουσιακών της στοιχείων στον τομέα, ώστε να επικεντρωθεί και ενισχυθεί σε

περιοχές που θεωρούνται «κλειδιά», κατά προτίμηση χώρες του ΟΟΣΑ - με ιδιαίτερη έμφαση στις ΗΠΑ. Στο πλαίσιο των αποεπενδύσεων από το διεθνή κλάδο υδρογονανθράκων, η Repsol έχει κατά τα τελευταία μειώσει τη διεθνή παρουσία της σε 14 από 25 χώρες προηγουμένως, έπειτα από την πώληση πετρελαϊκών υποδομών της - μεταξύ άλλων- στο Βιετνάμ, τη Μαλαισία, την Παπούα Νέα Γουινέα, την Αυστραλία, την Ελλάδα, το Μαρόκο, το Ιράκ, τη Βουλγαρία, τον Ισημερινό και τη Ρωσία, επικεντρωνόμενη σε χώρες όπως οι ΗΠΑ και η Βραζιλία και με επιλεκτική πραγματοποίηση εξαγορών ενεργειακών εγκαταστάσεων «μη συμβατικών» πηγών ενέργειας, καθώς και υπεράκτιων ενεργειακών εγκαταστάσεων στις ΗΠΑ. Όπως αναφέρει ο Όμιλος, «από το 2020 η Repsol έχει κάνει 14 ανακαλύψεις που έχουν αυξήσει την παραγωγική της δυναμικότητα, κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες και το Μεξικό, η ανάπτυξη των οποίων «θα συμβάλει στη διατήρηση των σημερινών επιπέδων παραγωγής μέχρι το τέλος της δεκαετίας».

Εξαγορά ποσοστού 9,9% του ισπανικού Ομίλου Telefónica, από τον μεγάλο Σαουδαραβικό τηλεπικοινωνιακό Όμιλο Saudi Telecom Company (STC Group)

Η Σύμφωνα με χθεσινή ανακοίνωση του μεγάλου τηλεπικοινωνιακού παρόχου της Σ. Αραβίας, Saudi Telecom Company (STC Group), αυτός εξαγόρασε μερίδιο 9,9% του ισπανικού τηλεπικοινωνιακού κολοσσού Telefónica έναντι 2,1 δισ. ευρώ, καθιστάμενος ο μεγαλύτερος μέτοχος του ισπανικού

παρόχου τηλεπικοινωνιών. Εν λόγω εξαγορά κοινοποιήθηκε στην Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (CNMV).

Επισημαίνεται ότι Όμιλος Saudi Telecom αποτελεί ηγέτη στον τομέα ψηφιακής τεχνολογίας και τηλεπικοινωνιών στη Μέση Ανατολή, παρέχοντας καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες στη Σαουδική Αραβία αλλά και την ευρύτερη περιοχή Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής. Όμιλος Saudi Telecom είναι εισηγμένος στο Χρηματιστήριο της Σαουδικής Αραβίας, με κεφαλαιοποίηση 49,2 δισ. ευρώ. Η εν λόγω συναλλαγή θα πραγματοποιηθεί μέσω της απόκτησης από τη Saudi Telecom μετοχών που αντιπροσωπεύουν το 4,9% του μετοχικού κεφαλαίου της Telefónica, καθώς και χρηματοοικονομικών μέσων που αντιστοιχούν σε μερίδιο 5% του κεφαλαίου της Telefónica και τα οποία θα τύχουν διακανονισμού από την Saudi Telecom - κατόπιν λήψης σχετικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες ρυθμιστικές Αρχές- αποκτώντας έτσι δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στο εν λόγω μερίδιο μετοχών.

Με την απόκτηση μεριδίου 9,9% στην Telefónica, ο Όμιλος STC θα καταστεί ο πρώτος μέτοχος του μεγάλου ισπανικού τηλεπικοινωνιακού παρόχου, ακολουθούμενος από τους Ομίλους BBVA (4,87% του κεφαλαίου), BlackRock (μερίδιο 4,48%) και CaixaBank (μερίδιο 3,5 %).

Η σαουδαραβική εταιρεία διευκρίνισε ότι δεν προτίθεται να αποκτήσει τον πλήρη έλεγχο ή την πλειοψηφία των μετοχών της Telefónica, τονίζοντας ότι «πρόκειται για μια εξαιρετική επενδυτική ευκαιρία» δεδομένου ότι οι δύο

Όμιλοι διαθέτουν παρόμοια επιχειρησιακά οράματα και είναι ήδη εξαιρετικά διεθνοποιημένες, την ίδια στιγμή που η ισπανική εταιρεία από την πλευρά της διαβεβαίωσε σε σχετική της επικοινωνία με την ισπανική Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ότι η εξαγορά ήταν «φιλική».

Σημειώνεται ότι σχετικό βασιλικό διάταγμα που εγκρίθηκε τον περασμένο Ιούλιο, ορίζει ότι οι ξένες επενδύσεις στην Ισπανία σε δραστηριότητες που σχετίζονται άμεσα με στρατηγικούς τομείς της οικονομίας, μεταξύ άλλων, με την Εθνική Άμυνα, υπόκεινται σε συγκεκριμένο καθεστώς, ώστε η ισπανική κυβέρνηση να μπορεί να ασκήσει βέτο σε τέτοιου είδους συναλλαγές, όταν υπερβαίνουν το 5% του κεφαλαίου των εξαγοραζόμενων ισπανικών εταιρειών. Εν προκειμένω η Telefónica έχει πραγματοποιήσει συμβάσεις με την Άμυνα για την παροχή επικοινωνιών, οπτικών ινών και ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, γεγονός που σημαίνει ότι η εξαγορά μετοχικού κεφαλαίου άνω του 5%, θα πρέπει να τύχει προηγούμενης έγκρισης από την ισπανική Κυβέρνηση.

Από την πλευρά της, η ισπανική Κυβέρνηση τονίζει ότι στο πλαίσιο της διασφάλισης της στρατηγικής αυτονομίας της Ισπανίας, έχει τη δυνατότητα να εκτιμήσει αυτό το είδος επένδυσης, χωρίς να επηρεασθεί ο έλεγχος της εταιρείας, καθώς η Telefónica δεν είναι απλώς μια εμβληματική εταιρεία για την Ισπανία, αλλά και ο στρατηγικός τηλεπικοινωνιακός πάροχος της χώρας.

Αναφορά στη συμμετοχή ισπανικού Ομίλου Abertis στο διαγωνισμό για τη νέα σύμβαση παραχώρησης της Αττικής Οδού

Τα ισπανικά οικονομικά μέσα αναφέρθηκαν στις 8/9 στον διαγωνισμό για τη νέα 25ετή Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού, όπου η οικονομική προσφορά του ισπανικού Ομίλου "infrastructure fund" Abertis κατατάσσεται τρίτη, ύψους 2,7 δισ. ευρώ, μεταξύ των έξι συνολικά προσφορών που κατατέθηκαν στο ΤΑΙΠΕΔ. Τα ισπανικά οικονομικά μέσα αναφέρουν επίσης ότι κατά την 25ετή περίοδο, ο «παραχωρησιούχος» θα πρέπει να χρηματοδοτήσει βελτιωτικά έργα, να διαχειριστεί τη λειτουργία της Οδού και να την συντηρήσει. Αναφορά γίνεται στην υψηλότερη προσφορά που κατέθεσε ο μεγάλος ελληνικός Όμιλος ΓΕΚ Τέρνα, ύψους 3,27 δισ. ευρώ, η οποία ακολουθήθηκε από την προσφορά της κοινοπραξίας γαλλικής Vinci-Μυτιληναίου, με 3,106 δισ. ευρώ. Ακολουθούν χαμηλότερες προσφορές από την κοινοπραξία Aktor Concessions-Meridiam-Aναχ, ύψους 2,548 δισ. ευρώ, από την κοινοπραξία Macquarie και Fincorp-Όμιλος Κοπελούζου (2,35 δισ. ευρώ), ενώ τα ισπανικά δημοσιεύματα αναφέρονται και σε προσφορά κοινοπραξίας της πορτογαλικής Brisa με τις Rubicone-Intrakat (2,05 δισ. ευρώ). Όπως αναφέρουν τα ισπανικά μέσα, το επόμενο βήμα σε αυτή τη διαδικασία είναι η ανάλυση των στοιχείων των οικονομικών προσφορών από το διοικητικό συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ. Επισημαίνεται ότι οι βασικοί μέτοχοι του Ομίλου Abertis (Mundys, ACS και

Hochtief) υλοποιούν στρατηγική συστηματικής συμμετοχής αυτού σε διαγωνισμούς αξίας στο εξωτερικό, αξίας προϋπολογισμών συνήθως άνω των 6 δισ., ενώ αναφορά γίνεται σε σχετική διαγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών για αυτοκινητόδρομο στο Πουέρτο Ρίκο. Σημειώνεται επίσης ότι ο Όμιλος Abertis είχε πραγματοποιήσει αυτόνομη κάθοδο στο διαγωνισμό της Αττικής Οδού, προσδοκώντας να βρει Έλληνα συνεταιίρο σε δεύτερη φάση, εφ' όσον κέρδιζε το διαγωνισμό. Όπως αναφέρουν τα ισπανικά μέσα, «η ελληνική διαδικασία αναζητά κεφάλαια για τα κρατικά ταμεία», ενώ «στο διαγωνισμό έλαβαν μέρος και οι σημερινοί φορείς διαχείρισης της Αττικής Οδού, εγχώριοι Όμιλοι Άβαξ και Άκτωρ».

Νέα επένδυση Repsol στις ΗΠΑ σε αιολική ενέργεια

Μετά την αποεπένδυση του ισπανικού ενεργειακού κολοσσού Repsol από τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης υδρογονανθράκων στον Καναδά, ο ισπανικός Όμιλος ανακοίνωσε στις 7/9 στην Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (CNMV) την υπογραφή συμφωνίας για την αγορά του αμερικανικού Ομίλου ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας “ConnectGen” έναντι περίπου 715 εκατ. ευρώ από τον Όμιλο “547 Energy”, που είναι η πλατφόρμα ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας του ενεργειακού επενδυτικού Ταμείου “Quantum Capital Group”. Με έδρα

το Χιούστον του Τέξας, η “ConnectGen” είναι developer ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με προσέγγιση πολλαπλής τεχνολογίας και ισχυρή εταιρική αναπτυξιακή δυναμικότητα, ιδιαίτερα σε χερσαία αιολικά έργα στις ΗΠΑ, με το χαρτοφυλάκιό της να περιλαμβάνει επενδυτικά έργα συνολικής ισχύος 20.000 MW χερσαίας αιολικής και ηλιακής ενέργειας, καθώς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης, σε εξαιρετικά ελκυστικές περιοχές των ΗΠΑ.

Όπως επισημαίνουν κλαδικοί αναλυτές, η εξαγορά του χαρτοφυλακίου της “ConnectGen” αντιπροσωπεύει την είσοδο της Repsol στην επιχείρηση χερσαίας αιολικής ενέργειας στις ΗΠΑ. Οι εργαζόμενοι της “ConnectGen”, συμπεριλαμβανομένης της ομάδας διοίκησης της εταιρείας, αναμένεται να ενταχθούν στη “Repsol Renovables”. Σύμφωνα με σχετική δήλωση του Διευθύνοντος Συμβούλου της Repsol, κ. Josu Jon Imaz, «η εξαγορά αυτή αποτελεί ένα ακόμη βήμα στη σταθερή δέσμευση της Repsol να μεταμορφώσει τον κλάδο και να καταστεί εταιρεία καθαρής ενέργειας και μηδενικών εκπομπών έως το 2050, διατηρώντας παράλληλα την κερδοφόρα ανάπτυξη, τη διαφοροποίηση, την προσέγγιση πολλαπλών τεχνολογιών και την εγγύηση της κερδοφορίας για τους μετόχους».

Το «κλείσιμο» της συναλλαγής αναμένεται στο τέλος του έτους, κατόπιν των απαιτούμενων διοικητικών εγκρίσεων. Όπως σημειώνεται σε κλαδικά μέσα, η Repsol βασίστηκε στις

υπηρεσίες των “Guggenheim Securities LLC” και “Baker Botts LLP” ως οικονομικών και νομικών συμβούλων αντίστοιχα, ενώ οι “Wells Fargo Securities LLC” και “Nomura Securities International Inc.” ενήργησαν ως χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι και η “Kirkland & Ellis LLP” ενήργησε ως νομικός σύμβουλος αντίστοιχα των “Quantum”, “547 Energy” και “ConnectGen”. Η Repsol εισήλθε στις Ηνωμένες Πολιτείες με την αγορά του 40% της “Hecate Energy” το 2021, εταιρείας που ειδικεύεται στην ανάπτυξη έργων ηλιακών φωτοβολταϊκών πάρκων και μπαταριών για αποθήκευση ενέργειας και διαθέτει χαρτοφυλάκιο έργων άνω των 40.000 MW, ισχύος έως και 245 MW. Στόχο της Repsol αποτελεί να επιτύχει ισχύ 2.000 MW στις Ηνωμένες Πολιτείες το 2025 και 8.000 MW το 2030. Σε παγκόσμιο επίπεδο, ο όμιλος Repsol σχεδιάζει να φτάσει τα 6.000 MW ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές το 2025 και τα 20.000 MW το 2030.

Πλησίον της ανάληψης έργου κατασκευής σιδηροδρομικής γραμμής υψηλής ταχύτητας στη Λετονία από θυγατρική του ισπανικού Ομίλου Ferrovial

Θυγατρική μεγάλου ισπανικού κατασκευαστικού Ομίλου Ferrovial στην Πολωνία με την επωνυμία Budimex, σε κοινοπραξία με δύο ακόμη ευρωπαϊκές κατασκευαστικές εταιρείες, υπέβαλαν τη συμφερότερη προσφορά με σκοπό την ανάληψη έργου κατασκευής σιδηροδρομικής γραμμής υψηλής ταχύτητας στη Λετονία”,

αξίας 3,7 δισ. ευρώ, στο πλαίσιο του μεγάλου σιδηροδρομικού project “Rail Baltica. Πολωνική θυγατρική Ferrovial συμμετέχει στην ανωτέρω κοινοπραξία με μερίδιο 30%, ενώ μερίδιο 50% κατέχει ο γαλλικός Όμιλος Eiffage Genie Civil και μερίδιο 20% ο ιταλικός Όμιλος Rizzani de Eccher. Σύμφωνα με σχετικές διευκρινίσεις Ομίλου Budimex, από την αξία του ενδεχόμενου συμβολαίου, στη Budimex αναλογεί ποσόν 1,11 δισ. ευρώ, έναντι 1,85 δισ. ευρώ που αναλογούν στην Eiffage και 739 εκατ. ευρώ που αναλογούν στον ιταλικό Όμιλο. Ισπανικός Όμιλος αναφέρει πάντως πως το γεγονός ότι η κοινοπραξία υπέβαλε την καλύτερη προσφορά δεν σημαίνει και ότι θα επιλεγεί τελικά από την Κυβέρνηση της Λετονίας για να εκτελέσει το έργο, δεδομένου ότι δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης προσφορών.

Σύμφωνα με ισπανικά κλαδικά μέσα, τα κατασκευαστικά έργα στη Λετονία αναμένεται να ξεκινήσουν εντός του τρέχοντος έτους στην περιοχή της Ρίγας, ενώ το πρώτο στάδιο κατασκευής εκτιμάται πως θα κοστίσει 230 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, αναφέρεται ότι ακόμη δύο ισπανικές κατασκευαστικές εταιρείες έφθασαν στην τελική φάση του διαγωνισμού για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής υψηλής ταχύτητας στη Λετονία, συγκεκριμένα η OHLA σε κοινοπραξία με τουρκικές και πολωνικές εταιρείες και η Aldesa Construcciones σε κοινοπραξία με κινεζικούς και λετονικούς Ομίλους. Επίσης, ίδια ανωτέρω μέσα αναφέρουν πως ακόμη δύο ισπανικοί Όμιλοι εργάζονται ήδη στο μεγάλο

σιδηροδρομικό project "Rail Baltica", συγκεκριμένα οι Indra και Renfe.

Αναθεωρημένες εκτιμήσεις Ευρ. Επιτροπής για την ισπανική οικονομία

Σύμφωνα με τα στοιχεία των θερινών μακροοικονομικών προβλέψεων της για την ευρωπαϊκή οικονομία που δημοσιεύθηκαν στις 11/9, η Ευρ. Επιτροπή αναθεώρησε κατά τρία δέκατα προς τα άνω την πρόβλεψή της για τη μεγέθυνση του ισπανικού ΑΕΠ το 2023, στο 2,2%. Η Ευρ. Επιτροπή μείωσε ωστόσο κατά ένα δέκατο την αντίστοιχη εκτίμησή της για το 2024, στο 1,9%, λόγω της εκτιμώμενης «συγκράτησης» της οικονομικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου τρέχοντος και το πρώτο εξάμηνο του επομένου έτους. Οι θερινές προβλέψεις της Ευρ. Επιτροπής εκτιμούν επίσης ότι ο πληθωρισμός στην Ισπανία θα μειωθεί στο 3,6% το 2023, κατά τέσσερα δέκατα χαμηλότερος από ό,τι είχε εκτιμηθεί στις εαρινές προβλέψεις του περασμένου Μαΐου και ότι το 2024 ο ρυθμός πληθωρισμού θα διαμορφωθεί στο 2,9%.

Όπως αναφέρουν εδώ οικονομικοί αναλυτές, με βάση τις εν λόγω εκτιμήσεις η Ισπανία αναμένεται να καταγράψει ενδεχομένως τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης μεταξύ των μεγάλων οικονομιών της ευρωζώνης τόσο φέτος όσο και κατά το επόμενο έτος. Σύμφωνα με σχετική δήλωση του Επιτρόπου για την Οικονομία κ. Gentiloni, «η ισπανική οικονομία είχε πολύ καλές επιδόσεις το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, ξεπερνώντας

τις εαρινές προσδοκίες της Ευρ. Επιτροπής, ενώ το έτος 2023 η ανάπτυξη θα είναι υψηλότερη από την αναμενόμενη παρά το γεγονός ότι περιμένουμε ένα ασθενέστερο δεύτερο εξάμηνο». Η Ευρ. Επιτροπή προειδοποιεί ωστόσο ότι η οικονομική δραστηριότητα στην Ισπανία έχει μετριαστεί αρχής γενομένης από τον Ιούλιο τ.ε. και θα συνεχίσει στο ίδιο μοτίβο τουλάχιστον κατά το πρώτο εξάμηνο του 2024, αποδίδοντας την εν λόγω ασθενέστερη επίδοση της ισπανικής οικονομίας σε αναμενόμενη «ηπιότερη» τουριστική δυναμική, στη «συγκρατημένη» οικονομική δραστηριότητα σε μεγάλους εμπορικούς εταίρους της Ισπανίας, καθώς και στον αντίκτυπο των δυσμενέστερων οικονομικών συνθηκών επί της συνολικής ζήτησης και της αγοράς εργασίας.

Πάντως η Ευρ. Επιτροπή αναμένει ότι ο αντίκτυπος της ελαφράς επιβράδυνσης της ανάπτυξης στην ιδιωτική κατανάλωση θα αντισταθμιστεί εν μέρει από την άνοδο της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών εξαιτίας της συνεχιζόμενης πτώσης του πληθωρισμού και της αύξησης των ονομαστικών μισθών, ενώ η χαμηλότερη μόχλευση του ιδιωτικού τομέα και η ανθεκτικότητα του τραπεζικού συστήματος της χώρας θα βοηθήσουν στην απορρόφηση ενδεχόμενων χρηματοοικονομικών κινδύνων, δεδομένης και της εφαρμογής του Σχεδίου Ανάκαμψης που εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να υποστηρίζει τις επενδύσεις στη χώρα στο χρονικό ορίζοντα της προσεχούς διετίας. Τέλος, σύμφωνα με εδώ οικονομικά μέσα,

Επίτροπος κ. Gentiloni, εξέφρασε την άποψη ότι «η E.E. δεν ανησυχεί σχετικά με την προσωρινή έλλειψη νέας Κυβέρνησης με πλήρεις εξουσίες στην Ισπανία, μη εκτιμώντας ότι αυτή η κατάσταση θα μπορούσε να βλάψει την ισπανική οικονομία ή να προκαλέσει καθυστέρηση στην απορρόφηση των ενωσιακών κονδυλίων ("Next Generation EU")». Η ασκούσα χρέη πρώτης Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, αρμόδια για την οικονομία, Nadia Calviño, εξέφρασε την ικανοποίηση της Κυβέρνησης σχετικά με την προς τα άνω αναθεώρηση των οικονομικών προβλέψεων της Ευρ. Επιτροπής για την Ισπανία και διαβεβαίωσε ότι «η οικονομική πολιτική της Ισπανίας λειτουργεί και μας επιτρέπει να αντιμετωπίσουμε την παγκόσμια επιβράδυνση με εμπιστοσύνη στο μέλλον».

Επίσκεψη Περουβιανού Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Alex Contreras στην Ισπανία

Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών του Περού κ. Alex Contreras βρίσκεται στην Ισπανία, στο πλαίσιο προγράμματος συμμετοχής σε διάφορα fora και συναντήσεις, με στόχο την τόνωση των επενδύσεων και την ενίσχυση συνεργασίας της χώρας του με τις ευρωπαϊκές χώρες.

Σε δηλώσεις του ο Περουβιανός Υπουργός επεσήμανε ότι η πρώτη συνάντησή του εν λόγω προγράμματος πραγματοποιήθηκε με εκπροσώπους του Ιδρύματος «Fundación Consejo España Perú», ενός φορέα που συγκεντρώνει τις κυριότερες ισπανικές

εταιρείες με παρουσία στο Περού. Ο ίδιος τόνισε ότι κατά την συνάντηση διαπιστώθηκε μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον από τους επιχειρηματίες εν όψει των μακροοικονομικών πλεονεκτημάτων και των ευκαιριών που προσφέρονται στην χώρα του, ενώ ταυτόχρονα έδωσε έμφαση στις περουβιανές μεταρρυθμίσεις στον τομέα των υποδομών και την ενίσχυση της ρυθμιστικής σταθερότητας και της ασφάλειας δικαίου.

Κατά τη συνάντηση τέθηκαν σημαντικά θέματα, όπως ο τεχνολογικός και ψηφιακός μετασχηματισμός, η ώθηση που δόθηκε στις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) κατά τη διάρκεια του 2023 και οι προσδοκίες για το 2024, οι προβλέψεις που έχει η περουβιανή κυβέρνηση για την αντιμετώπιση του κλιματικού φαινομένου El Niño, ενώ οι ισπανικές εταιρείες κλήθηκαν να συνεχίσουν την επενδυτική τους δραστηριότητα στο Περού.

Διμερές εμπόριο Ελλάδος-Ισπανίας, πρώτου επταμήνου 2023

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα ελληνικά προσωρινά στατιστικά στοιχεία (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) τα οποία επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς Ισπανία κατά το επτάμηνο Ιαν.-Ιουλ. 2023 ανήλθε σε €1,24 δισ., αυξημένη κατά 3,8% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022, όταν είχε ανέλθει σε €1,19 δισ. Από την άλλη πλευρά, οι ελληνικές εισαγωγές από την Ισπανία έφθασαν τα €1,71 δισ., αυξημένες κατά 6,1% έναντι του επταμήνου 2022, όταν είχαν ανέλθει σε €1,61 δισ. Σύμφωνα με τα

προαναφερθέντα στατιστικά στοιχεία επταμήνου 2023, η Ισπανία κατατάσσεται 5η μεταξύ των κυριότερων αποδεκτών εξαγωγών ελληνικών προϊόντων, απορροφώντας ποσοστό 4,1% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών, ενώ από την άλλη πλευρά κατατάσσεται 8η μεταξύ των προμηθευτριών χωρών της Ελλάδας, με μερίδιο 3,6% επί των συνολικών ελληνικών εισαγωγών.

Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο κατά το επτάμηνο 2023 που έφθασε τα €476,4 εκατ. παρουσίασε έλλειμμα για την Ελλάδα, αυξημένο κατά 12,8% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2022 (είχε ανέλθει σε €422,2 εκατ.). Κατά την ίδια ως άνω περίοδο, ο διμερής όγκος συναλλαγών εμφανίστηκε αυξημένος κατά 5,1% (στα €2,95 δισ., έναντι €2,8 δισ. το επτάμηνο 2022).

Εξετάζοντας τα στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ. με βάση τετραψήφιους κωδικούς δασμολογίου, τις ελληνικές εξαγωγές προς Ισπανία πρώτου επταμήνου 2023 χαρακτήρισε η αξιολογη άνοδος της αξίας των εξαγωγών μας φαρμάκων για τη λιανική πώληση (ΚΔ 3004, αύξηση 67,7%), ελασμάτων και ταινιών από αλουμίνιο (ΚΔ 7606, αύξηση 31,9%), ελαιολάδου (ΚΔ 1509, αύξηση 990,6%) και λοιπών ελαιολάδων (ΚΔ 1510, αύξηση 248,9%). Ακολουθούν οι αυξήσεις στις σημαντικές κατηγορίες σερβιετών και πανών για βρέφη (ΚΔ 9619, αύξηση 5,9%), οππάνθρακα από πετρέλαιο (ΚΔ 2713, αύξηση 3957,9%), πιπών και στερεών υπολειμμάτων για ζωοτροφές (ΚΔ 2306, αύξηση 220,1%), προϊόντων από καπνό (ΚΔ

2402, αύξηση 6,7%), παρασκευασμάτων για ζωοτροφές (ΚΔ 2309, αύξηση 113,2%), παρασκευασμάτων φρούτων (ΚΔ 2008, αύξηση 393,7%), χαρτιού καθαριότητας (ΚΔ 4818, αύξηση 411,7%), εντομοκτόνων / ζιζανιοκτόνων (ΚΔ 3808, αύξηση 2,9%), τεχνουργημάτων από σίδηρο / χάλυβα (ΚΔ 7326, αύξηση 948,5%), πλεκτών γυναικείων συνόλων (ΚΔ 6104, αύξηση 18,1%), ροδακίνων, βερίκοκων κλπ. (ΚΔ 0809, αύξηση 948,5%), μη πλεκτών γυναικείων συνόλων (ΚΔ 6204, αύξηση 25,8%), φτυαριών και μεταλλικών εργαλείων κήπου (ΚΔ 8201, αύξηση 2837%), εξοπλισμού γυμναστικής (ΚΔ 9506, αύξηση 1646,2%), ειδών συσκευασίας από πλαστικό (ΚΔ 3923, αύξηση 85,7%) και παιχνιδιών (ΚΔ 9503, αύξηση 172,8%).

Μεταξύ των κορυφαίων 32 κατηγοριών προϊόντων των ελληνικών εξαγωγών προς Ισπανία το επτάμηνο 2023, μειώσεις εμφανίζονται στην αξία των επεξεργασμένων πετρελαιοειδών (ΚΔ 2710, μείωση 38,9%, προφανώς οφειλόμενη στην πτώση των τιμών των καυσίμων), βρώσιμων ψαριών, νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (ΚΔ 0302, μείωση 13,8%), μηχανών επεξεργασίας δεδομένων (ΚΔ 8471, μείωση 43,9%), χαλκοσωλήνων (ΚΔ 7411, μείωση 14,6%), φραουλών, σμέουρων & βατόμουρων (ΚΔ 0810, αφορά κυρίως εξαγωγές ελληνικών ακτινιδιών, μείωση 19,4%), φύλλων και λεπτών ταινιών από αλουμίνιο (ΚΔ 7607, μείωση 18,2%), μεταλλευμάτων ψευδαργύρου (ΚΔ 2608, αύξηση 15,8%), τυριών (ΚΔ 0406, μείωση 2,9%), πλακών, φύλλων και μεμβρανών από πλαστικές ύλες (ΚΔ 3920,

μείωση 23,3%), προϊόντων μακιγιάζ (ΚΔ 3304, μείωση 16,8%), πολυμερών προπυλενίου (ΚΔ 3902, μείωση 49,2%) και μηχανών εκτύπωσης (ΚΔ 8443, μείωση 14,8%).

Από πλευράς ελληνικών εισαγωγών από Ισπανία το επτάμηνο 2023, κορυφαίες κατηγορίες με βάση τα στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ. υπήρξαν οι ακόλουθες: (α) Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά προσώπων, ΚΔ 8703, €248.036.328, αύξηση 161,2%, (β) Κουστούμια-ταγιέρ, σύνολα, ζακέτες, φορέματα, φούστες, φούστες-παντελόνια, ΚΔ 6204, €75.075.896, αύξηση 27,8%, (γ) Κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, ΚΔ 0201, €45.725.701, μείωση 23,6%, (δ) Φάρμακα προς λιανική πώληση, ΚΔ 3004, €43.014.529, αύξηση 11,1% και (ε) Κρέατα χοιροειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, ΚΔ 0203, €38.355.106, αύξηση 71,5%.

Προς συμπλήρωση της εικόνας, αναφέρουμε ότι με βάση τα διαθέσιμα προσωρινά στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, εξαμήνου 2023, οι εισαγωγές της Ισπανίας από την Ελλάδα ανήλθαν σε €877,71 εκατ., αυξημένες κατά 24,3% έναντι του αντίστοιχου εξαμήνου 2022, ενώ οι ισπανικές εξαγωγές προς την Ελλάδα ανήλθαν σε €1,606 δισ., αυξημένες κατά 7,9% έναντι του αντίστοιχου εξαμήνου 2022. Επισημαίνεται ότι κατά κανόνα παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των ελληνικών και ισπανικών στατιστικών στοιχείων διμερούς εμπορίου.

Κύριες κατηγορίες ελληνικών εξαγωγών προς Ισπανία εξαμήνου 2023 με βάση τα ισπανικά στοιχεία αναφέρονται οι εξής: (α) Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια), ΚΔ 2710, €118,44 εκατ., (β) Ψάρια βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, ΚΔ 0302, €88,08 εκατ., (γ) Ακατέργαστα λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά, ΚΔ 2709, €78,72 εκατ., (δ) Ελαιόλαδο, ΚΔ 1509, €65,37 εκατ., (ε) Λοιπά ελαιόλαδα, ΚΔ 1510, €49,82 εκατ.

Ως κύριες κατηγορίες ισπανικών εξαγωγών προς Ελλάδα εξαμήνου 2023, τα ισπανικά στοιχεία αναφέρουν τις εξής: (α) επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά προσώπων, ΚΔ 8703, €227,09 εκατ., (β) Χαλκός καθαρισμένος και κράματα χαλκού σε ακατέργαστη μορφή, ΚΔ 7403, €73,41 εκατ., (γ) υδρογονάνθρακες κυκλικοί, ΚΔ 2902, €63,67 εκατ., (δ) κουστούμια-ταγιέρ, σύνολα, ζακέτες, φορέματα, φούστες, φούστες-παντελόνια ΚΔ 6204, €60,62 εκατ. και (ε) Κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, ΚΔ 0201, €48,9 εκατ.

Ισπανική συμμετοχή σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Αναπτυξιακής Τράπεζας της Λατινικής Αμερικής (CAF), ύψους 269 εκ. ευρώ

Η Αναπληρώτρια Πρωθυπουργός Ισπανίας και υπηρεσιακή Υπουργός Οικονομικών Υποθέσεων και Ψηφιακής Μεταρρύθμισης, κα Nadia Calviño, και ο Πρόεδρος της Αναπτυξιακής Τράπεζας της Λατινικής

Αμερικής (CAF), κ. Sergio Díaz-Granados, υπέγραψαν στις 14.09 τ.ε. στο Santiago de Compostela της Γαλικίας, συμφωνία για την εγγραφή ισπανικών μετοχών στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου του Ιδρύματος, συνολικού ποσού 269 εκατομμυρίων ευρώ.

Τον Μάρτιο του 2022 το Διοικητικό Συμβούλιο της CAF ενέκρινε με ομοφωνία τη δέκατη κατά σειρά αύξηση μετοχικού κεφαλαίου του Ιδρύματος (τη μεγαλύτερη στην ιστορία του), συνολικού ύψους 7 δισεκατομμυρίων δολαρίων, ενώ τον περασμένο Ιούλιο, το Συμβούλιο Υπουργών ενέκρινε τη συμμετοχή της Ισπανίας στην αύξηση κεφαλαίου του Ιδρύματος.

Η υπογραφή της συμφωνίας πραγματοποιήθηκε στο περιθώριο της Άτυπης Συνόδου του ECOFIN, (15 και 16/09) και της πρώτης Συνάντησης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών των κ-μ Ε.Ε. και των Διοικητών των Εθνικών Τραπεζών, με τους ομολόγους τους από την Κοινότητα των Κρατών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (CELAC - Community of Latin American and Caribbean States).

Η ισπ. Υπουργός Οικονομικών σε δήλωσή της, τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι με την υπογραφή της εν λόγω συμφωνίας, η Ισπανία επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά τη δέσμευσή της (σε συνεργασία με την CAF), για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στην περιοχή, τόσο από οικονομικής, όσο και από περιβαλλοντικής και κοινωνικής σκοπιάς, υπενθυμίζοντας ότι η χώρα της είχε συμμετάσχει στο παρελθόν και σε άλλες

διαδικασίες αύξησης κεφαλαίου του Ιδρύματος.

Η συνεισφορά της Ισπανίας στην Αναπτυξιακή Τράπεζα της Λατινικής Αμερικής έλαβε χώρα μία ημέρα μετά την υπογραφή στη Μαδρίτη, μιας νέας συμφωνίας μεταξύ του Προέδρου του ισπανικού Επίσημου Πιστωτικού Ιδρύματος - ΕΠΙ (Oficial International Institute – ICO), κ. José Carlos García de Quevedo και του Προέδρου της CAF, ύψους 300 εκατομμυρίων δολαρίων, για την προώθηση έργων βιώσιμης και ψηφιακής ανάπτυξης στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική. Η πράξη αυτή είναι η όγδοη κατά σειρά συμφωνία των δύο φορέων, ως αποτέλεσμα της συνεργασίας τους για περισσότερα από 25 χρόνια.

Συνέδριο με θέμα «30 Χρόνια Εσωτερικής Αγοράς στην Ε.Ε.», υπό την διοργάνωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων (European Council on Foreign Relations - ECFR) (Μαδρίτη, 15.09 τ.ε.)

Πραγματοποιήθηκε στην Μαδρίτη, στις 15.09 τ.ε., Συνέδριο με θέμα «30 Χρόνια Εσωτερικής Αγοράς στην Ε.Ε.», υπό την διοργάνωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων (ECFR), παρουσία εκπροσώπων των ισπανικών και ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, του ιδιωτικού τομέα και της Κοινωνίας των Πολιτών.

Εν λόγω εκδήλωση εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος της ισπανικής Προεδρίας της Ε.Ε. (πρόγραμμα δραστηριοτήτων "Hablamos de Europa"), που χρηματοδοτείται

από την Κρατική Γραμματεία για την Ε.Ε. του Ισπανικού Υπουργείου Εξωτερικών, σε στενή συνεργασία με την Αντιπροσωπεία της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ισπανία.

Στο συνέδριο παρευρέθη ο υπηρεσιακός Υπουργός Εξωτερικών κ. José Manuel Albares, ο οποίος ξεκίνησε την εισήγηση του με την ιδιαίτερος δύσκολη παρούσα συνθήκη, εν όψει της "απρόκλητης επίθεσης στην Ουκρανία", σημειώνοντας ότι οι σύγχρονες προκλήσεις θα πρέπει να ιδωθούν ως ευκαιρίες. Ο ίδιος τόνισε ότι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η στήριξη των ΜΜΕ, η είσοδος στην νέα ψηφιακή πραγματικότητα, η προστασία του περιβάλλοντος, η ασφάλεια, η ανταγωνιστικότητα, αλλά και η θέση του Ευρωπαίου πολίτη στον πυρήνα της Ένωσης, παραμένουν βασικές προτεραιότητες των ευρωπαϊκών πολιτικών.

Στην συζήτηση παρευρέθη επίσης ο πρώην Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Joaquín Almunia, ο οποίος υπερθεμάτισε την σημαντικότητα της Εσωτερικής Αγοράς, τονίζοντας την συμβολή της στην ανάπτυξη των οικονομιών και στα οφέλη που αποκομίζουν τα κ-μ, τόσο μεταξύ τους, όσο και διεθνώς, σε επίπεδο συνεργασίας με τρία κράτη. Έμφαση δόθηκε στην αναγκαιότητα τόνωσης της ανταγωνιστικότητας, (ιδίως σε ένα οικονομικό περιβάλλον όπου η Κίνα και οι Η.Π.Α. αποτελούν τους δύο βασικούς ανταγωνιστές της Ε.Ε.), καθώς και στην διαχείριση νέων προκλήσεων, όπως η εξασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων διεθνώς, η κανονιστική ρύθμιση της

ψηφιακής αγοράς, η εξασφάλιση ενιαίας πρόσβασης σε ΑμΕΑ, η ενεργειακή αυτονομία, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και η θέσπιση νέου νομοθετικού πλαισίου της Βιομηχανικής Πολιτικής εντός της Ε.Ε.

Από επόμενες εισηγήσεις που πραγματοποιήθηκαν, συγκρατείται αυτή του κ. Enrico Letta, πρώην Πρωθυπουργού Ιταλίας, ο οποίος στην ομιλία του αναφέρθηκε στην ανθεκτικότητα που η Εσωτερική Αγορά επέδειξε στις τρεις προηγούμενες μεγάλες κρίσεις (Brexit, Covid, εισβολή στην Ουκρανία), αλλά και στην αναγκαιότητα προσαρμογής στις απαιτήσεις των νέων δεδομένων (ψηφιακή μετάβαση, πράσινη μετάβαση, τεχνητή νοημοσύνη, εδραίωση ειρήνης και ασφάλειας).

Σημειώνεται ότι στο Συνέδριο παρευρέθηκαν επίσης εκπρόσωποι του ιδιωτικού τομέα (INDRA, ENARA ENERGIA, BBK BANK), καθώς και εκπρόσωποι της Κοινωνίας των Πολιτών, οι οποίοι συμφώνησαν όλοι στην επιτακτικότητα του εκσυγχρονισμού της «Next Generation» Εσωτερικής Αγοράς, μέσω της διαπραγμάτευσης, της επικαιροποίησης του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου και της θέσεως του πολίτη στο επίκεντρο των πολιτικών. Το Συνέδριο έκλεισε με την ομιλία του ο Υφυπουργός Εξωτερικών της Ισπανίας, αρμόδιος για τις Ευρωπαϊκές Σχέσεις, κ. Pascual Ignacio Navarro Rios, αναφέροντας ότι οι δύο πυλώνες – παράγοντες της επιτυχίας του εγχειρήματος της Εσωτερικής Αγοράς είναι, αφενός η πίστη στις πυρηνικές αξίες της Ένωσης, αφετέρου η διαχείριση των

σύγχρονων προκλήσεων σε όρους ανταγωνιστικότητας.

Συμμετοχή ελληνικών εταιρειών στις διεθνείς εκθέσεις μόδας-κοσμήματος - δώρου MOMAD, Bisutex, Madridjoga, Intergift στη Μαδρίτη (14-17 Σεπτεμβρίου 2023)

Στο διάστημα 14-17 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκαν στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο της Μαδρίτης (IFEMA) οι διεθνείς εκθέσεις κλάδων ενδύματος, κοσμήματος και αξεσουάρ ένδυσης MOMAD, Bisutex, Madridjoga και Intergift. Η ομολογουμένως άρτια διοργάνωση των εν λόγω καθιερωμένων σε διεθνές επίπεδο εκθέσεων έγινε από τον επίσημο εκθεσιακό φορέα της Μαδρίτης IFEMA.

Στις εκθέσεις μετείχαν συνολικά 19 ελληνικές επιχειρήσεις, οι περισσότερες από τις οποίες ενεργοποιήθηκαν από τον Σύνδεσμο Πλεκτικής – Ετοιμού Ενδύματος (ΣΕΠΕΕ), με τις 11 εξ αυτών να συμμετέχουν στην MOMAD, 6 στην Bisutex και από 1 στις Madridjoga και Intergift.

Ο επικεφαλής του γραφείου Ο.Ε.Υ. Μαδρίτης, κος Παντελής Γκάσιος, Σύμβουλος ΟΕΥ Α', επισκέφθηκε τον εκθεσιακό χώρο στις 15/9 και πέρασε από τα περίπτερα των Ελλήνων εκθετών, έχοντας σύντομη συνομιλία με έκαστο εξ αυτών σχετικά με τη συμμετοχή τους, τις εντυπώσεις τους αλλά και την γενικότερη εικόνα που έχουν για την ισπανική αγορά και τον ανταγωνισμό. Ο ίδιος συναντήθηκε εξάλλου με τον Γενικό Διευθυντή του ΣΕΠΕΕ κ. Ασλανίδη και δύο στελέχη της

Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που είχαν παρουσία στην έκθεση, ανταλλάσσοντας μαζί τους σκέψεις σχετικά τόσο με το υψηλό επίπεδο της ελληνικής συμμετοχής, όσο και με την αναζήτηση τρόπων περαιτέρω διευκόλυνσης και ενίσχυσης της ελληνικής παρουσίας. Επισημαίνεται ότι αρκετοί από τους εκθέτες συμμετείχαν υπό την οργανωτική αιγίδα και στήριξη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Σημειώνεται ότι πριν τις Εκθέσεις και κατόπιν επικοινωνίας Γραφείου μας με ΣΕΠΕΕ, είχαμε αποστείλει στις ελληνικές εταιρείες πληροφοριακό υλικό για την ισπανική αγορά και κατάλογο διερμηνέων για τις ανάγκες των περιπτέρων τους. Διαπιστώσαμε εκ νέου ότι σε αμφότερες τις εκθέσεις οι περισσότεροι εκθέτες συμμετέχουν παραδοσιακά επί σειρά ετών, είτε και στις δύο εποχές διοργάνωσής τους (Σεπτέμβριο- Φεβρουάριο), ή επιλεκτικά μόνον στη μία, ενώ υπάρχουν πάντοτε και ορισμένες νέες συμμετοχές. Οι Έλληνες εκθέτες μας δήλωσαν ότι μετέχουν σε αντίστοιχες σημαντικές εκθέσεις στην Ιταλία, τη Γαλλία και τις ΗΠΑ. Οι Έλληνες εκθέτες εξέφρασαν γενικά την ικανοποίησή τους από τη συμμετοχή στις εν λόγω Εκθέσεις, καθώς και για το επίπεδο των επαφών με τους πελάτες τους στην ιβηρική χερσόνησο που καλλιεργούν μέσω της συμμετοχής τους.

Σε συνέχεια της θετικής εικόνας από τις ελληνικές συμμετοχές στις εκθέσεις MOMAD-Bisutex και δεδομένου του εκφρασμένου ενδιαφέροντος των ελληνικών επιχειρήσεων και φυσικά του Συνδέσμου τους (ΣΕΠΕΕ), το Γραφείο μας θεωρεί πως ενδείκνυται οι

συγκεκριμένες ισπανικές Εκθέσεις του κλάδου μόδας να ενταχθούν στο εκθεσιακό πρόγραμμα του Enterprise Greece.

Παρουσίαση πρότασης ισπανικής Προεδρίας Ε.Ε. με τίτλο “Resilient EU 2030”

Πραγματοποιήθηκε στις 15/9, στην έδρα της μεγάλης εργοδοτικής ένωσης της Ισπανίας, CEOE, συνέδριο στο πλαίσιο του οποίου παρουσιάστηκε στους εκπροσώπους των παραγωγικών φορέων, του επιχειρηματικού κόσμου και της εδώ διπλωματικής κοινότητας, η πρόταση «οδικού χάρτη» την οποία πρόκειται να καταθέσει επισήμως η ισπανική Προεδρία κατά τη διάρκεια του άτυπου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Γρανάδα (6/10 τ.ε.), με τίτλο “Resilient EU 2030”. Παρουσίαση εν λόγω σχεδίου ισπανικής Προεδρίας πραγματοποιήθηκε από εκτελώντα χρέη Πρωθυπουργού κ. Pedro Sánchez, ο οποίος συνοδευόταν από 4 υπηρεσιακούς Υπουργούς (ΥΠΕΞ κ. Albares, Γεωργίας κ. Planas, Οικολογικής Μετάβασης κα Ribera, Βιομηχανίας, Εμπορίου & Τουρισμού κ. Gómez), καθώς και την υπηρεσιακή Εκπρόσωπο Τύπου της Κυβέρνησης κα Ribera. Οικοδεσπότης του συνεδρίου ήταν ο Πρόεδρος της CEOE κ. Antonio Garamendi. Η εν λόγω πρόταση της ισπανικής Προεδρίας στοχεύει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε. σε χρονικό ορίζοντα του 2030, με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς της ενέργειας, της τεχνολογίας, του ψηφιακού

μετασχηματισμού, της υγείας και των τροφίμων.

Έρχεται δε σε συνέχεια πρωτοβουλιών της Ευρ. Επιτροπής κατόπιν της πανδημίας και του ξεσπάσματος του πολέμου στην Ουκρανία, που στοχεύουν στην ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας της Ε.Ε. σε τομείς όπως οι ημιαγωγοί, οι κρίσιμες πρώτες ύλες και οι τεχνολογίες πράσινης μετάβασης. Επισημαίνεται ότι ο εν λόγω «οδικός χάρτης» είναι αποτέλεσμα προπαρασκευαστικού ερευνητικού έργου διάρκειας περίπου ενός έτους, υπό τον συντονισμό του Εθνικού Γραφείου Προοπτικής και Στρατηγικής της ισπανικής Κυβέρνησης, με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων από τις διοικήσεις των 27 κρατών μελών, από την Ευρ. Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ε.Ε., καθώς και μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας αλλά και εκπροσώπων του ιδιωτικού τομέα.

Η πρωτοβουλία “Resilient EU2030” βασίζεται στις δράσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη και αποτελεί έναν «οδικό χάρτη» για τα προσεχή επτά έτη, εξετάζοντας τις κύριες προκλήσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Ε.Ε. την τρέχουσα δεκαετία και επισημαίνοντας σειρά από κλάδους προϊόντων, υπηρεσιών και τεχνολογιών αιχμής στους οποίους η Ευρώπη πρέπει να αναπτύξει περαιτέρω τις παραγωγικές της ικανότητες. Επιπλέον, εν λόγω «οδικός χάρτης» που εισηγείται η ισπανική Προεδρία τονίζει το ρόλο της βιομηχανικής πολιτικής και την ανάγκη προώθησης της καινοτομίας, της βελτίωσης του ανθρώπινου κεφαλαίου και της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς, ενώ

αναλύει το με ποιο τρόπο η οικολογική μετάβαση μπορεί να γίνει καταλύτης για την ευρωπαϊκή ανθεκτικότητα και υποστηρίζει μια νέα επέκταση του παγκόσμιου εμπορίου και τον εκσυγχρονισμό του πολυμερούς συστήματος ως βασικούς τρόπους διασφάλισης της μελλοντικής ευημερίας της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου.

Ισπανός υπηρεσιακός Πρωθυπουργός κ. Sánchez προέβη σε ημίωρη περίπου συνοπτική παρουσίαση της πρότασης «οδικού χάρτη», επικεντρωνόμενος σχεδόν αποκλειστικά σε ζητήματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, με μοναδική αποστροφή της ομιλίας του με κάποιο πολιτικό μήνυμα προς το εσωτερικό να αναφέρεται στο ότι «...η Ισπανία δεν έχει το χρόνο να περιμένει, πρέπει να προχωρήσει...». Προ της παρουσίασης της πρότασης “Resilient EU2030” από τον κ. Sánchez προηγήθηκαν θεματικά πάνελ με τη συμμετοχή εξεχουσών προσωπικοτήτων από το οικονομικό γίγνεσθαι της Ισπανίας, μεταξύ των οποίων οι κ.κ. Antonio Llardén (Εκτελεστικός Πρόεδρος Enagás), Ricardo Rojas (Πρόεδρος Airbus España), Alberto Granados (Πρόεδρος Microsoft España), Tomás Pascual (Πρόεδρος μεγάλης γαλακτοβιομηχανίας Pascual), Alejandra Kindelán (Πρόεδρος της Asociación Española de Banca), Fredrik Persson (Πρόεδρος Business Europe, διαδικτυακά).

Αναθεωρημένα στοιχεία INE για τον ρυθμό ανάπτυξης της ισπανικής οικονομίας για το 2022

Το ισπανικό Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE) αναθεώρησε χθες προς τα πάνω, κατά τρία δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας σε σχέση με τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν τον Μάρτιο τ.ε., το ρυθμό μεγέθυνσης του ισπανικού ΑΕΠ για το έτος 2022, από 5,5% σε 5,8%. Όπως τόνισε το ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων, η Ισπανία πέρασε ανέκτησε το επίπεδο του ΑΕΠ πριν από την πανδημία ήδη το 2022, επιτρέποντάς της να είναι η χώρα με την υψηλότερη οικονομική ανάπτυξη μεταξύ των μεγάλων οικονομιών της Ευρωζώνης.

Όσον αφορά τη σύνθεση της ανάπτυξης για το 2022, εκτιμάται πλέον μικρότερη η συμβολή της εγχώριας ζήτησης (μεγέθυνση 2,9%, έναντι 3,1% τον Μάρτιο) και μεγαλύτερη συμβολή της εξωτερικής ζήτησης (μεγέθυνση 2,9%, έναντι 2,4%). Η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών αυξήθηκε κατά 4,7% (έναντι εκτίμησης 4,4% τον Μάρτιο). Από το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων επισημάνθηκε ότι πρόκειται για μια αναθεώρηση στοιχείων που «πραγματοποιείται τακτικά σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιτρέπει μια πιο αναλυτική και οριστική εκτίμηση του ΑΕΠ, ενσωματώνοντας πληρέστερες πληροφορίες».

Σχετικά με τα στοιχεία, τονίστηκε ότι επιβεβαιώνεται πως η ανάπτυξη το 2021 και το 2022 ήταν υψηλότερη από την εκτιμώμενη, κυρίως εξαιτίας της ιδιωτικής κατανάλωσης,

των καλών επιδόσεων του εξωτερικού τομέα και των καλύτερων επιδόσεων της μεταποιητικής βιομηχανίας και των επαγγελματικών και επιστημονικών δραστηριοτήτων.

Μείωση ελαφρύνσεων από φόρους και τέλη, κοινωνικών επιδομάτων στην Ισπανία – Προσπάθεια για απόσυρση εισαγωγής διοδίων στους ισπανικούς αυτοκινητοδρόμους

Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πηγές, στο πλαίσιο της προετοιμασίας του προϋπολογισμού του προσεχούς έτους, η υπηρεσιακή ισπανική Κυβέρνηση σχεδιάζει να άρει τις μειώσεις των επιβαρύνσεων και τελών στα ενεργειακά προϊόντα (φυσικό αέριο, ηλεκτρικό ρεύμα), καθώς και άλλων μέτρων οικονομικής στήριξης του πληθυσμού που είχαν εισαχθεί λόγω της εκτίναξης του πληθωρισμού και της αύξησης των τιμών, μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Εν λόγω πακέτα μέτρων, οποία είχαν εισαχθεί μέσω έξι συνολικά νομοθετημάτων, περιλαμβάνουν μειώσεις στις φορολογικές επιβαρύνσεις του ηλεκτρικού ρεύματος και του ΦΠΑ στο φυσικό αέριο, καθώς και αυξήσεις σε κοινωνικά επιδόματα που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας, επιδόματα στην κατανάλωση καυσίμων καθώς και επιδοτήσεις του κόστους των δημόσιων μεταφορών. Η ισπανική Κυβέρνηση πρόκειται, σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, να προωθήσει στην Ευρ. Επιτροπή σχέδιο προϋπολογισμού που θα περιλαμβάνει τον τερματισμό των

ενεργειακών και λοιπών επιδομάτων, από τις αρχές του προσεχούς έτους. Ως μοναδικές εξαιρέσεις από την κατάργηση των ως άνω μέτρων οικονομικής στήριξης του πληθυσμού αναφέρονται αφ' ενός η μείωση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων για ετήσια εισοδήματα κάτω των 21.000 ευρώ και αφ' ετέρου η δωρεάν μετακίνηση με προασιακά τρένα, μέτρα που αναμένεται να διατηρηθούν σε ισχύ και το επόμενο έτος.

Η απόφαση περί αύξησης των φόρων αναμένεται να έχει άμεσο αντίκτυπο στα δημόσια ταμεία, στο ενεργειακό κόστος και τον πληθωρισμό, ενώ ταυτόχρονα εκφράζεται ανησυχία για την πορεία των τιμών βραχυπρόθεσμα. Υπολογισμοί της Τράπεζας της Ισπανίας, κάνουν λόγο για εκτίναξη των τιμών ενέργειας έως και κατά 25 % σε ετήσια βάση, την επόμενη άνοιξη.

Κυβερνητικές πηγές αναφέρουν, ότι σε περίπτωση εφαρμογής νέας δέσμης μέτρων για την άμβλυνση των αρνητικών συνεπειών του πληθωρισμού, αυτά θα μπορούσαν να επικεντρωθούν στις πιο ευάλωτες ομάδες.

Ωστόσο, κάτι τέτοιο επί του παρόντος δεν φαίνεται εφικτό, τη στιγμή που η Ευρ. Επιτροπή ζητά ήδη τη σταδιακή αποκατάσταση των δημοσίων εσόδων, έπειτα από τις υπερβάσεις που προκάλεσε η πανδημία COVID και οι συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία.

Σημειώνεται ότι την τρέχουσα εβδομάδα η υπηρεσιακή Υπουργός Μεταφορών, κα Raquel Sánchez, εξέφρασε την αισιοδοξία της κυβέρνησης ότι η Ευρ. Επιτροπή θα

συμφωνήσει να αποσυρθεί η εισαγωγή τελών διοδίων στους ισπανικούς αυτοκινητοδρόμους το 2024, ωστόσο κάτι τέτοιο δεν έχει επισήμως επιβεβαιωθεί. Υπενθυμίζεται ότι τον περασμένο Ιούλιο, οι Βρυξέλλες επιβεβαίωσαν ότι η καθιέρωση διοδίων το 2024 στους αυτοκινητοδρόμους της Ισπανίας συνδέεται με την εκταμίευση άνω των 8 δισ. ευρώ από την πέμπτη δόση του ισπανικού Σχεδίου Ανάκαμψης, εγκεκριμένου τόσο από την Ευρ. Επιτροπή, όσο και από τα κράτη μέλη.

Τριμηνιαίος ρυθμός ανάπτυξης 0,5% στην Ισπανία το β' τρίμηνο 2023

Το ισπανικό Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE) δημοσίευσε σήμερα στοιχεία σχετικά με το ρυθμό ανάπτυξης της ισπανικής οικονομίας το β' τρίμηνο τρέχοντος έτους (Απρ.-Ιουν. 2023), ο οποίος ανήλθε σε 0,5% σε σύγκριση με το προηγούμενο α' τρίμηνο του έτους. Ο ρυθμός αυτός ανάπτυξης είναι κατά ένα δέκατο της ποσοστιαίας μονάδας χαμηλότερος από ό,τι το προηγούμενο τρίμηνο, ωστόσο κατά ένα δέκατο υψηλότερος από ό,τι αρχικά προβλεπόταν. Όπως τόνισε το Ινστιτούτο, «παρά την έντονη επιβράδυνση που υφίστανται άλλες χώρες-μέλη της ευρωζώνης, η Ισπανία παραμένει σε θετική πορεία χάρη στην κατανάλωση και τις επενδύσεις των νοικοκυριών, ιδιαίτερα στον κλάδο των κατασκευών». Παρά την εν λόγω ελαφρά άνοδο του ΑΕΠ το β' τρίμηνο του 2023, πρόκειται για τον ηπιότερο ρυθμό ανάπτυξης από το α' τρίμηνο του 2021 σε ετήσιους όρους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του INE, η εγχώρια ζήτηση συνέβαλε 2,3 μονάδες στην αύξηση του ΑΕΠ σε ετήσια βάση το β' τρίμηνο, κατά μία μονάδα υψηλότερα από ό,τι το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ η εξωτερική ζήτηση συνέβαλε αρνητικά κατά ένα δέκατο της ποσοστιαίας μονάδας, κατά 2,9 μονάδες λιγότερο από το προηγούμενο τρίμηνο.

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 2,2% το β' τρίμηνο 2023, κατά δύο μονάδες κάτω από εκείνον του α' τριμήνου, ωστόσο κατά τέσσερα δέκατα της μονάδας υψηλότερα από τις προηγούμενες εκτιμήσεις (1,8%), κυρίως λόγω της χαμηλότερης επίδοσης του εξωτερικού τομέα. Μεταξύ Απριλίου και Ιουνίου τρέχοντος έτους, οι εξαγωγές και οι εισαγωγές παρουσίασαν αρνητικούς ρυθμούς, σε αντίθεση με την άνοδο που σημείωσαν το α' τρίμηνο, με τις εξαγωγές να καταγράφουν μείωση κατά 3,2% σε τριμηνιαία βάση και τις εισαγωγές να παρουσιάζουν επίσης συρρίκνωση κατά 2,1%, έναντι αυξήσεων κατά 4,6% και 4,1% αντίστοιχα, που είχαν σημειώσει το α' τρίμηνο του έτους. Οι επενδύσεις σημείωσαν τριμηνιαία αύξηση 1,9% κατά το β' τρίμηνο, έναντι ανόδου 3,1% το προηγούμενο τρίμηνο. Πιο αναλυτικά, οι επενδύσεις στη στέγαση κατέγραψαν άνοδο κατά 3,6%, δύο μονάδες περισσότερο από ό,τι μεταξύ Ιανουαρίου και Μαρτίου τρέχοντος έτους. Επίσης, η κατανάλωση των νοικοκυριών αυξήθηκε κατά 0,9% μεταξύ Απριλίου και Ιουνίου, κατά έξι δέκατα περισσότερο από το α' τρίμηνο, ενώ οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν κατά

1,6%, έναντι μείωσης 0,5% το προηγούμενο τρίμηνο.

Όπως προαναφέρθηκε, σε ετήσια βάση το ισπανικό ΑΕΠ μεγεθύνθηκε κατά 2,2% το β' τρίμηνο 2023, έναντι 4,2% το α' τρίμηνο, ωστόσο είναι κατά τέσσερα δέκατα της μονάδας υψηλότερο από εκείνο που είχε προηγουμένως προβλέψει το ΙΝΕ. Επισημαίνεται πάντως ότι σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσιονομικής Ευθύνης της Ισπανίας (AIReF), επίκειται επιβράδυνση της οικονομίας της χώρας, με «μεγαλύτερη ένταση και επιμονή» από ό,τι αναμενόταν πριν από το καλοκαίρι. Στις τελευταίες προβλέψεις της, η Αρχή αναμένει οικονομική ανάπτυξη της τάξεως του 2,3% το 2023 σε πραγματικούς όρους και του 1,9% για το έτος 2024. Μεταξύ των παραγόντων που επηρεάζουν αρνητικά την οικονομία η AIReF επεσήμανε τη διατήρηση του υποκείμενου πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα, την ανάκαμψη των τιμών του φυσικού αερίου και του πετρελαίου, την επιδείνωση των συνθηκών του διεθνούς εμπορίου και τη μετακύληση των δυσχερέστερων νομισματικών συνθηκών στην πραγματική οικονομία. Οι προβλέψεις της AIReF για το δημοσιονομικό έλλειμμα του έτους 2023 το φέρνουν στο επίπεδο του 4,1% του ΑΕΠ με προοπτικές περαιτέρω βελτίωσης, εφ' όσον η Κυβέρνηση αποσύρει την πλειονότητα των μέτρων οικονομικών ενισχύσεων προς τις ασθενείς οικονομικά ομάδες του πληθυσμού που είχε υιοθετήσει τα τελευταία έτη, αρχής γενομένης από την πανδημία.

Μείωση του επιπέδου των βιομηχανικών τιμών στην Ισπανία τον Αύγουστο 2023

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία που δημοσίευσε σήμερα το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE), το επίπεδο των βιομηχανικών τιμών παραγωγής στην Ισπανία μειώθηκε κατά 10% τον Αύγουστο τ.ε. σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2022, ποσοστό κατά 1,5 μονάδες υψηλότερο από εκείνο που είχε καταγραφεί τον Ιούλιο τ.ε., καταγράφοντας μάλιστα τη μεγαλύτερη πτώση των βιομηχανικών τιμών από καταβολής του σχετικού συστήματος μετρήσεων, το έτος 1976. Δεδομένης της σε ετήσια βάση πτώσης των τιμών παραγωγής στη βιομηχανία τον Αύγουστο τ.ε., ο πληθωρισμός τιμών στους βιομηχανικούς κλάδους συμπληρώνει έξι μήνες επίτευξης αρνητικών ρυθμών αρχής γενομένης από τον περασμένο Μάρτιο, οπότε είχε σηματοδοτηθεί το τέλος μιας περιόδου 26 συνεχών μηνιαίων αυξήσεων των τιμών στη βιομηχανία, εκ των οποίων για 20 τουλάχιστον μήνες είχαν καταγραφεί διψήφιοι ρυθμοί αυξήσεων.

Η εν λόγω ισχυρή πτώση των βιομηχανικών τιμών στην Ισπανία τον Αύγουστο οφείλεται βασικά στην πτώση των τιμών των προϊόντων του ενεργειακού κλάδου κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες, στο -29,3%, λόγω του χαμηλότερου κόστους παραγωγής φυσικού αερίου και του γεγονότος ότι οι τιμές για την παραγωγή, τη μεταφορά και η διανομή ηλεκτρικής ενέργειας αυξήθηκαν λιγότερο τον Αύγουστο του τρέχοντος έτους σε σχέση με

τον ίδιο μήνα του 2022. Από την άλλη πλευρά, οι τιμές διύλισης του πετρελαίου αυξήθηκαν τον Αύγουστο τ.ε. σε σύγκριση με την πώση που είχαν γνωρίσει τον αντίστοιχο μήνα του 2022. Η πώση του βιομηχανικού πληθωρισμού τον Αύγουστο επηρεάστηκε επίσης από τις τιμές των μη διαρκών αγαθών που καταναλώνονται από τη βιομηχανία, το επίπεδο των οποίων μειώθηκε κατά δύο δέκατα, στο 10,2%.

Σε επίπεδο μηνιαίας μεταβολής (Αύγουστος έναντι Ιουλίου), οι βιομηχανικές τιμές αυξήθηκαν 1,2%, ποσοστό που συνιστά τη μεγαλύτερη μηνιαία άνοδο από τον περασμένο Φεβρουάριο, όταν το επίπεδο βιομηχανικών τιμών είχε αυξηθεί κατά 2,3%. Η ενέργεια υπήρξε η βασική αιτία της εν λόγω μηνιαίας ανόδου των βιομηχανικών τιμών, σημειώνοντας αύξηση 3,7%, λόγω του συγκριτικά υψηλότερου κόστους διύλισης πετρελαίου και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Διοργάνωση Madrid Platform (Μαδρίτη, 20-22/09 τ.ε.)

Πραγματοποιήθηκε στη Μαδρίτη, στις 20-22/09 τ.ε., η τρίτη διοργάνωση του Madrid Platform, του μεγαλύτερου επιχειρηματικού κόμβου (hub) – καναλιού επιχειρηματικής δικτύωσης μεταξύ Ευρώπης και Λατινικής Αμερικής, ο οποίος συγκέντρωσε περισσότερες από 5.000 εταιρείες και 600 διεθνείς επενδυτές και από τις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

Η εκδήλωση είχε για πρώτη φορά προσκεκλημένη χώρα τη Χιλή, «ως πρότυπο

καινοτόμου και βιώσιμης οικονομίας», σύμφωνα με τους διοργανωτές. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν, μεταξύ άλλων, ο Δήμαρχος της Μαδρίτης, κ. José Luis Martínez-Almeida, ο Πρόεδρος και ιδρυτής του Madrid Platform, κ. Carlos Morales, ο Ισπανός Υπουργός Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού, κ. Héctor Gómez, ο Πρέσβυς της Χιλής στην Ισπανία, κ. Javier Velasco και ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ιβηροαμερικανικών Κρατών, κ. Mariano Jabonero (μέσω τηλεδιάσκεψης από τη Νέα Υόρκη).

Στην εναρκτήρια ομιλία του, ο Δήμαρχος Μαδρίτης, κ. José Luis Martínez-Almeida, τόνισε τον θεμελιώδη ρόλο που παίζει η πόλη, ως πρωτεύουσα της Ισπανίας, προς τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, υπερθεματίζοντας ταυτόχρονα τη σημαντικότητα της δημιουργίας συνεργασιών «μεταξύ των χωρών που ενώνονται με τόσους πολλούς πολιτιστικούς και ιστορικούς δεσμούς». Από την πλευρά του, ο Υπουργός Βιομηχανίας Εμπορίου και Τουρισμού, κ. Héctor Gómez, επεσήμανε ότι η Ισπανία πρέπει υπερασπιστεί τον ρόλο της ως «πύλη από την Ευρώπη προς τη Λατινική Αμερική», κάνοντας λόγο για αναδυόμενες, χωρίς επιχειρηματικό κίνδυνο, ευκαιρίες, με βάση την ισπανική εμπειρία λόγω της έντονης επενδυτικής παρουσίας της χώρας στην Λατινική Αμερική.

Ομοίως, ο Πρέσβυς της Χιλής στην Ισπανία, κ. Javier Velasco, επιβεβαίωσε την ύπαρξη ενός «κόμβου διασταύρωσης μεταξύ μεγάλων εθνών που καλούνται να

συνεργαστούν και να κατανοήσουν το ένα το άλλο», τονίζοντας την ισχυρή παρουσία της Λατινικής Αμερικής στην Ισπανία και υπογραμμίζοντας ότι εν όψει των σύγχρονων ποικίλων προκλήσεων και εντάσεων, η Ιβηροαμερικανική ζώνη μπορεί να αποτελέσει το «κλειδί» διαχείρισης αυτών.

Κατά τη διάρκεια των τριών ημερών της εκδήλωσης, οι 5.000 ευρωπαϊκές και λατινοαμερικανικές εταιρείες που παρευρέθηκαν, είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες, να εξετάσουν επενδυτικές ευκαιρίες και να συνάψουν διεθνείς επιχειρηματικές συμφωνίες. Επιπλέον, η διοργάνωση συμπεριέλαβε 78 ώρες σεμιναρίων, φόρουμ και εργαστηρίων, περισσότερες από είκοσι επενδυτικές παρουσιάσεις στον τεχνολογικό τομέα, καθώς και περισσότερες από 1.500 επιχειρηματικές (B2B) συναντήσεις (προσωπικές και τηλεματικές), προωθώντας τη δικτύωση μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.

Θέση σε λειτουργία δύο αιολικών έργων από την Iberdrola στην Ελλάδα

Σύμφωνα με σχετική εταιρική ανακοίνωση, ο ισπανικός, παγκοσμίου εμβέλειας ενεργειακός κολοσσός Iberdrola, έχει πρόσφατα αυξήσει την παραγωγική του ισχύ ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ελλάδα σε 421 MW, έπειτα από τη διεξαγωγή τεχνικών ελέγχων και τη θέση σε λειτουργία δύο projects αιολικών πάρκων τα οποία είχαν

ανακοινωθεί νωρίτερα, στις περιοχές Κοζάνης με την επωνυμία “Askio II”, ισχύος 37,8 MW και Βοιωτίας με την επωνυμία “Rokani”, ισχύος 18 MW. Το πρώτο επενδυτικό έργο συμπληρώνει ουσιαστικά το αιολικό πάρκο “Askio III”, το οποίο λειτουργεί ήδη σε πλήρη δυναμικότητα με παραγωγική ισχύ 50,4 MW, με τη συνολική επένδυση για τα δύο έργα να ανέρχεται σε πλησίον των 100 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με την Iberdrola, το νέο αιολικό πάρκο “Askio II” περιλαμβάνει 9 ανεμογεννήτριες τύπου “Vesta V 150” εκάστη των οποίων διαθέτει δυναμικότητα 4,2 MW. Ο ισπανικός Όμιλος σημειώνει ότι αμφότερα τα projects “Askio” έχουν κατασκευαστεί σε ορεινή και δύσβατη περιοχή της Κοζάνης, κάνοντας χρήση τεχνολογίας και εξοπλισμού «αιχμής» για την ολοκλήρωσή τους. Όσον αφορά το project “Rokani” στη Βοιωτία, τούτο αποτελείται από 3 ανεμογεννήτριες τύπου “Vesta V 162” εκάστη των οποίων διαθέτει δυναμικότητα 6 MW, ενώ αναφέρεται ότι πρόκειται για τις μεγαλύτερες και υψηλότερης ισχύος ανεμογεννήτριες που χρησιμοποιούνται στην Ελλάδα.

Σημειώνεται ότι Όμιλος Iberdrola δραστηριοποιείται στην Ελλάδα από τα μέσα της δεκαετίας του 2000 μέσω της συμμετοχής του στον Όμιλο Rokas Renewables, διαθέτοντας σήμερα αιολικά και ηλιακά έργα σε ολόκληρη την Ελλάδα, συγκεκριμένα στην Κεντρική Ελλάδα, την Κρήτη, τη Θράκη, τη Δυτ. Μακεδονία, τη Θεσσαλία, την Πελοπόννησο και τα Δωδεκάνησα. Όμιλος Iberdrola τονίζει σε σχετικό ανακοινωθέν του ότι στο πλαίσιο της υλοποίησης των δύο

επενδυτικών έργων "Askio" έχουν επενδυθεί κεφάλαια 2,2 εκατ. ευρώ σε νέες υποδομές στην περιοχή, καθώς και δημιουργηθεί 282 άμεσες και έμμεσες θέσεις απασχόλησης, στηρίζοντας την οικονομία των τοπικών κοινωνιών και τις τοπικές επιχειρήσεις.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-madrid@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.